

«Βάκχες» από τον Yair Sherman

Η Σίρι Γκολάν στον ρόλο της Αγαύης έμεινε χωρίς ευδιάκριτες μορφοπλαστικές οδηγίες

Τρεις εξαιρετές παράγωγές του θεάτρου Cameri, δύο από τις οποίες είδα στην Κύπρο και μια στην Ιερουσαλήμ, οδήγησαν σε μια αυθαίρετη γενικευμένη προδιάθεση για τις θεατρικές παραστάσεις από το Ισραήλ, με την οποία και ανέμενα τις «Βάκχες». Είναι λάθος να φορτώνεις μια θεατρική παραγωγή με ψηλές προσδοκίες. Αν δεν δικαιωθούν, η απογοήτευση θα μετρά από το ύψος των προσδοκιών σου και όχι από το πραγματικό ύψος της παράστασης.

Ο Γαΐρ Σιέρμαν κάνει ξεκάθαρη τη σκηνοθετική του δήλωση, ταυτόχρονα όμως η πρότασή του παρουσιάζει αρκετές δυσλειτουργίες

Κατά την παρακολούθηση της τελευταίας παράστασης του φετινού Διεθνούς Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος έβλεπα ότι ο Γαΐρ Σιέρμαν κάνει ξεκάθαρη

τη σκηνοθετική του δήλωση, ταυτόχρονα όμως αισθανόμουν ότι η πρότασή του παρουσιάζει αρκετές δυσλειτουργίες. Ο Διόνυσος της παράστασης είχε διασπαστεί σε δύο υποστάσεις, η μία από τις οποίες ήταν ο Δημιουργός και συγχωνευόταν με τη μορφή του Ευριπίδη του ιδίου, και η άλλη ήταν το Δημιούργημα, το αλλόκωτο πλάσμα, το οποίο στάλθηκε στον κόσμο για να τον αναστατώσει. Το εύρημα γινόταν κατανοητό από την αρχή, όμως αποδυναμωνόταν από τη μονοτονία στη δράση που είχε ανατεθεί στον Νιτσάν Ρότσιλντ στον ρόλο του Δημιουργού. Η συνεχής παρουσία στη σκηνή ενός ηθοποιού, που είναι αναγκασμένος να είναι με την πλάτη στο κοινό, να πίνει και να «δημιουργεί» τα γύρω του δρώμενα γράφοντας στον υπολογιστή του, τελικά μετατράπηκε σε «νεκρό σημείο» στην παράσταση. Σε ό,τι αφορά στον «άλλο» Διόνυσο, παρέμεινε πιο πολύ ως οπτικό στοιχείο, χωρίς να εκπέμπει ανατρεπτική ενέργεια, αλλά και χωρίς να παίζει τον ρόλο του αντίποδα απέναντι στον Πενθέα.

Αρνητική εντύπωση έκανε το γεγονός ότι ο Νάταβ Μπόσσεμ και ο Σαΐ Εγκόζι δεν είχαν διαδραστική σχέση, αλλά ο καθένας τους σαν να σταματούσε να παίζει την ώρα που μιλούσε ο άλλος. Μπορεί ο σκηνοθέτης να τους ήθελε ετερόφωτους, σχεδόν κούκλες, όπως και τον Κάδμο και τον Τειρεσία (Αβλί Πνίνι και Ούρι Αβραχάμι), να παριστάνουν τα δημιουργήματα του Συγγραφέα, να ενδύνονταν τους ρόλους τους στη σκηνή, όμως χωρίς την έντονη και ουσιαστική σύγκρουση των κοσμοθεωριών του Διόνυσου και του Πενθέα δεν υπάρχουν οι «Βάκχες».

Ο Δημιουργός δεν ήταν μόνο ο Διόνυσος και ο Ευριπίδης, ήταν και ο σκηνοθέτης Γαΐρ Σιέρμαν. Η ιδέα της επί σκηνής δημιουργίας κυριάρχησε στη σκηνοθεσία, έτσι ώστε ο Χορός των Βακχών από τις Ασιάτισες συνοδούς του Θεού μετατράπηκε σε ομάδα βοηθών σκηνοθέτη που ασχολούνταν με τον ήχο και τον φωτισμό της παράστασης, βακχεύοντας μόνο ελαφρώς και ειρωνικά στα μουσικά τους ιντερμέδια. Τα σκηνικά του Άνταμ Κέλλερ γύριζαν

την παράσταση «μέσα - έξω», με την έκθεση της τεχνολογίας σε ανοιχτό θέαμα. Η ενδυνάμωση της αποστασιοποίησης γινόταν με τίτλους σκηνών - «κεφαλαίων» που προτάσσονταν στα επεισόδια από τα μέλη του Χορού.

Έχω την εντύπωση ότι οι κύριες ιδέες του σκηνοθέτη έχουν ήδη αναφερθεί πιο πάνω. Σε μια προσπάθεια αποφυγής κάθε στοιχείου που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως κλασικιστικό ο σκηνοθέτης κάνει τον Α' Άγγελο ('Ορα Μείρσον) βραδυγλώσσο και δύσμορφο, αφήνοντας όμως τον Β' Άγγελο (Εγιάλ Χεΐνε Γκάλλι) ανέγγιχτο. Η Σίρι Γκολάν στον ρόλο της Αγαύης έμεινε χωρίς ευδιάκριτες μορφοπλαστικές οδηγίες και η στιλιστική της υποκριτική διέφερε από την ερμηνευτική γραμμή του συνόλου.

Για πολλοστή φορά δηλώνω ότι δεν εκφράζω παρά την προσωπική μου άποψη για το αντικείμενο και παραδέχομαι πως στο Σκαλί Αγλαντζιάς υπήρχαν πολλοί που τους άρεσαν οι «Βάκχες» του Γαΐρ Σιέρμαν.

Νόνα Μολέσκου